

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/163/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011376
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2121011376.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov Mgr. Kristíny Ferencziovej a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci odsúdeného: Z. G., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 25.8.2021 č.k. 8PP/59/2021-34, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16.12.2021 takto

rozhodol:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje v celom rozsahu.

II. Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 3 Trestného zákona sa odsúdený Z. G., nar. XX.XX.XXXX, podmiennečne prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 19.09.2016, sp. zn. 1T/22/2016, v spojení s uznesením Okresného súdu Topoľčany zo dňa 28.08.2019, sp. zn. 1T/22/2016 a uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 17.10.2019.

Podľa § 68 ods. 1 Trestného zákona sa odsúdenému určuje skúšobná doba v trvaní 3 (tri) roky.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava uznesením zo dňa 25.8.2021 č.k. 8PP/59/2021-34 rozhodol o žiadosti odsúdeného Z. G. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody takto: Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd návrh odsúdeného: Z. G., nar. XX.XX.XXXX v W., trvale bytom T. XXX/XX, X., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený: - trestným rozkazom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 19.09.2016, sp. zn. 1T/22/2016, v spojení s uznesením Okresného súdu Topoľčany zo dňa 28.08.2019, sp. zn. 1T/22/2016 a uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 17.10.2019, a - rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 25.10.2018, sp. zn. 1T/80/2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 14.03.2019, sp. zn. 4To/9/2019, zamietla.
2. Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.
3. Odsúdený v písomnom odôvodnení sťažnosti uviedol (skrátene):

3.1 Z pohľadu odsúdeného je potrebné sa čiastočne stotožniť so závermi prvostupňového súdu, ktorý vzhliadol naplnenie prvej (§ 66 ods. 1 písm. a), ods. 3 Trestného zákona) a druhej (odsúdený preukázal polepšenie vo VTOS) zákonnej (formálnej) podmienky pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z VTOS. Tento opravný prostriedok teda smeruje najmä k posúdeniu tretej formálnej podmienky (či odsúdený po prepustení povedie riadny život). Nadväzujúc na uvedené, odsúdený svojím správaním vo výkone trestu odňatia slobody a plnením si svojich povinností nepochybne preukázal polepšenie a zohľadňujúc vyššie uvedené kritériá možno od neho nadovšetku pochybnosť očakávať, že v budúcnosti

povedie riadny život. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že odsúdený je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, preto ani doposiaľ podmiennečne prepustený z výkonu iného trestu odňatia slobody nebol. Nie je preto podľa môjho názoru možné s istotou tvrdiť, že odsúdený nepovedie riadny život. Minulé odsúdenia, na ktoré poukazuje prvostupňový súd, nemožno vnímať, resp. hľadieť na ne tak prísne formálne (až formalisticky), ako to prezentuje súd prvého stupňa v napádanom rozhodnutí. V tejto súvislosti je taktiež potrebné posudzovať závažnosť skutkov, resp. trestných činov. Z odpisu z registra trestov vyplýva, že všetky skutky, ktorých sa mal odsúdený dopustiť, sú kvalifikované ako prečiny, pričom niektoré tresty sú odsúdenému zahladené. Súd prvého stupňa v napádanom rozhodnutí síce minulé odsúdenia spomína, ale posudzuje ich zjavne formalisticky bez podrobnejšej analýzy. Z odôvodnenia napádaného rozhodnutia nemožno vyvodiť žiadnu úvahu k povahe, príp. zahladeniu odsúdení.

3.2 Osobitne v tomto smere poukazujem na správu riaditeľa ÚVTOS, z ktorej nepochybne vyplýva, že doteraz vykonaný trest v plnej miere postačuje k náprave odsúdeného. Odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody nebol ani raz disciplinárne potrestaný, disciplinárne odmenený bol trikrát, pričom ÚVTOS hodnotí jeho správanie pozitívne s odporúčaním podmiennečného prepustenia. Uvedené skutočnosti, ktoré vypovedajú o náprave odsúdeného, sú bez pochybností splnením cieľa ako aj účelu trestu (§ 34 ods. 1 Trestného zákona), ktorý má okrem iného plniť najmä preventívnu funkciu a odradiť od páchania ďalšej trestnej činnosti. Poukazujem taktiež na skutočnosť uvádzanú odsúdeným už na verejnom zasadnutí, ktorý poukazoval na možnosť okamžitého nástupu do zamestnania po podmiennečnom prepustení. O tomto v prílohe tohto podania dokladám prísľub zamestnávateľa, u ktorého odsúdený pracoval pred nástupom do VTOS. Odsúdený má taktiež zabezpečené bývanie vo vlastnej nehnuteľnosti na adrese trvalého bydliska. Uvedené preukazuje potenciál plnohodnotného začlenenia do spoločnosti.

3.3 V komparácii uvedeného zázemia, ktorým odsúdený disponuje, so zabezpečenými podmienkami iných odsúdených, je nutné označiť podmienky pripravené pre odsúdeného po podmiennečnom prepustení z VTOS za ukážkové, nadovšetku pochybnosť poskytujúce odsúdenému všetky predpoklady, aby mohol viesť riadny život.

4. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 psím. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

5. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smerujú voči výroku, proti ktorým je tento opravný prostriedok prípustný.

6. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

7. Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonával na základe rozhodnutí uvedených v ods. 1 tohto uznesenia. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku na podanie si žiadosti o podmiennečné prepustenie, ako aj prvú materiálnu podmienku, no nespĺnil druhú materiálnu podmienku spočívajúcu v predpoklade vedenia riadneho života.

8. Prvostupňový súd uviedol, že zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu. Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení

možností nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchateľ spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmienenečnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

9. Podľa prvostupňového súdu, druhá materiálna podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, splnená nie je. Súd k uvedenému záveru dospel s poukazom na trestnú minulosť odsúdeného, jeho 4 záznamy v registri trestov a povahu trestných činov, za ktoré bol odsúdený. Odsúdenia z rokov 2008, 2016 a 2018 sa týkajú násilnej trestnej činnosti, najmä výtržníctva, kde s poukazom na početnosť trestných činov a časové obmedzenie možno konštatovať, že odsúdený je vo vzťahu k tomu trestnému činu špeciálnym recidivistom. Súd poukazuje najmä na tú skutočnosť, že odsúdením z roku 2016 bol odsúdenému uložený podmienenečný trest odňatia slobody, teda odsúdenému bola daná šanca ukázať, že je schopný viesť riadny život, minimálne počas skúšobnej doby, ktorú však nevyužil. Odsúdený sa počas trvania skúšobnej doby opätovne dopustil spáchania trestného činu výtržníctva, čo viedlo k nariadeniu trestu odňatia slobody uloženého skorším rozhodnutím. Odsúdený teda napriek potrestaniu a upozorneniu súdu na protiprávnosť svojho konania sa tohto dopustil opäť, a od jeho spáchania ho neodradila ani hrozba nariadenia nepodmienečného trestu odňatia slobody. Odsúdený má opakovane sklony k páchaniu trestnej činnosti a ani predchádzajúce odsúdenie, aj keď nespojené s výkonom trestu odňatia slobody, a ani hrozba nariadenia nepodmienečného trestu odňatia slobody, nepôsobili na odsúdeného dostatočne výchovne a preventívne tak, aby odsúdeného prevychovali a odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Súd na základe týchto konkrétnych skutočností dospel k záveru, že od odsúdeného nemožno očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti. Súd má za to, že náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody v zmysle uloženého trestu, pričom podmienenečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov. Súd vychádzal zo zistenia, že odsúdený má v registri trestov 4 záznamy a to z rokov 2008, 2016, 2018 a 2018, prevažne za násilnú trestnú činnosť.

10. Sťažnostný súd v plnom rozsahu súhlasí s úvahami a východiskami, ktoré sú citované v odseku 8 tohto uznesenia. Nestotožňuje sa však so spôsobom, akým tieto skutočnosti prvostupňový súd vyhodnotil, najmä v tom, akú dôležitosť alebo váhu priradil jednotlivým skutočnostiam, vo vzťahu k skúmaniu splnenia podmienok na podmienenečné prepustenie.

11. V prvom rade je potrebné uviesť, že trest uložený rozsudkom Okresného súdu Topoľčany v konaní vedenom pod spisovou značkou 1T/80/2017, odsúdený vykonal dňa 1. 7. 2020. Prvostupňový súd túto skutočnosť v odôvodnení napadnutého uznesenia primerane nezohľadnil, pričom podľa názoru sťažnostného súdu má aj táto skutočnosť, spoločne s ďalšími, význam pre rozhodnutie.

12. Pokiaľ ide o trestnú minulosť odsúdeného, tento mimo nepodmienečných trestov odňatia slobody, z ktorých výkonu žiadal podmienenečne prepustiť, bol odsúdený ešte 2 krát. V roku 2008 za spáchanie prečinu výtržníctva a v roku 2018 za spáchanie prečinu nezaplatenia dane a poisťného. Trest, ktorý si v celom rozsahu vykonal (ods. 11 tohto uznesenia) mu bol uložený za spáchanie prečinu výtržníctva. V súčasnosti si vykonáva trest odňatia slobody rovnako za spáchanie prečinu výtržníctva a za spáchanie úmyselného ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona. Z uvedeného prehľadu tak vyplýva, že predchádzajúceho odsúdenia sa netýkajú násilnej trestnej činnosti, ako to uvádza prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia. Za násilný trestný čin je potrebné považovať iba prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, pričom prečin výtržníctva je trestným činom zaradeným v Trestnom zákone v deviatej hlave, zahŕňajúcej trestné činy proti iným právam a slobodám. Vo vzťahu k páchaniu prečinu výtržníctva, je odsúdený špeciálnym recidivistom, no táto skutočnosť nie je v porovnaní s ostatnými skutočnosťami, ktoré je potrebné brať do úvahy, rozhodujúca, ktorá by mala mať za následok zamietnutie žiadosti odsúdeného o podmienenečné prepustenie. Správne poukázal obhajca odsúdeného na to, že v prípade všetkých odsúdení išlo o spáchanie prečinov, teda trestných činov nižšej nebezpečnosti, čo svedčí v prospech prognózy vedenia riadneho života po vykonaní aj len časti uloženého trestu. Ďalšou skutočnosťou svedčiacou o možnosti priaznivej prognózy po podmienenečnom prepustení je zahladenie v poradí prvého odsúdenia z roku 2008, čo svedčí o tom, že po skončení skúšobnej doby podmienenečného odsúdenia viedol riadny život, následkom čoho došlo k zahladeniu odsúdenia. Skutočnosti, ktoré sa viažu k trestnej minulosti odsúdeného tak nie je možné vykladať jednoznačne v jeho neprospech.

13. Pozitívny dopad doterajšieho výkonu trestu na správanie sa odsúdeného, vyplýva z hodnotenia riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Rovnako aj vytvorenie podmienok na riadne vedenie života, po podmiennečnom prepustení (predloženie príslubu zamestnania a možnosť vlastného bývania) a to, že vo výkone trestu odňatia slobody je prvýkrát, vytvárajú predpoklady k záveru, že podmiennečné prepustenie odsúdeného, môže v tomto prípade splniť svoj účel. Zo správania sa odsúdeného vo výkone trestu je vidieť aktívnu snahu po náprave, ktorá sa prejavila dosiahnutím troch disciplinárnych odmien, zodpovedným plnením si pracovných povinností, udržiavaním podporných vzťahov s rodinou, plnením určených cieľov programu zaobchádzania a kritickým postojom k trestnej činnosti. Kladenie takého dôrazu na trestnú minulosť odsúdeného ako to urobil prvostupňový súd, považuje tunajší súd za nesprávne, najmä v porovnaní s jeho správaním sa vo výkone trestu odňatia slobody, v ktorom je po prvýkrát a s aktivitou, ktorú vyvinul vo vzťahu k jeho ďalšiemu životu po prepustení z výkonu trestu.

14. Suma skutočností svedčiacich o možnosti vedenia riadneho života po podmiennečnom prepustení, ako aj ich dôležitosť, v tomto prípade prevláda nad negatívami, ktorými sú opakovanie trestnej činnosti, špeciálna recidíva i ukladanie trestov, ktoré neboli spojené s odňatím slobody. Preto dospel sťažnostný súd k záveru, že všetky zákonné podmienky na podmiennečné prepustenie odsúdeného boli splnené. Preto rozhodol o zrušení napadnutého uznesenia a sám rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.